

A V. I. LENIN ÚTTÖRŐSZERVEZET MUNKÁJÁNAK PEDAGÓGIAI ALAPJAI

A V. I. LENIN nevét viselő Úttörőszervezet kivívtá az egész szovjet nép szeretetét és elismerését, s a szovjet gyermekek kommunista nevelésének egyik legfontosabb tényezőjévé vált. Az Úttörőszervezet a Lenini Komszomol szilárd vezetésével jelentős mértékben hozzájárult a szovjet nép nagyszerű eredményeinek eléréséhez. N. SZ. HRUSCISOV az Össz-szövetségi Úttörőszervezetet fennállásának 40 éves évfordulója alkalmából a következő szavakkal üdvözölte: „Mi, az idősebb nemzedék, szeretettel és hálával emlékezünk az első úttörőkre, akik gondozták a felügyelet nélkül maradt gyermekeket, tanították az írástudatlanokat, segítettek a pártnak és a népnek az új élet építésében. A Nagy Honvédő Háború vészterhes éveiben ifjú úttörők harcoltak a partizán osztagokban, felderítők voltak, kórházakban teljesítettek szolgálatot, gondoskodtak a harcosok családjairól, dolgoztak a földeken és az üzemekben”.

A Kommunista Párt XVI. kongresszusához intézett jelentésben (1930. június) olvashatjuk, hogy hazánk úttörői „több mint egymillió írástudatlant megtanítottak írni-olvasni. A patronált falvak részére 20 000 rádió-vevő készüléket, a falusi úttörőknek több mint 500 000 könyvet küldtek. Az iparosítási kölcsönre 1 500 000 rubelt jegyeztek. A hasznos hulladék értékesítéséből begyűlt összegekből 4500 traktort vásároltak a kolhozoknak”.

Az ifjú úttörők hőstetteikkel és kiváló munkával bizonyították be a haza iránti feltétlen odaadásukat és lángoló szeretetüket a Nagy Honvédő Háború idején, amikor segítettek az idősebbeknek a kolhozföldeken. Az úttörők 589 millió munkaegységet teljesítettek. Az úttörők és a Komszomolisták több mint 180 millió rubelt ajánlottak fel a Szovjet Hadsereg felfegyverzésére. A német fasiszták elleni harcokban résztvettek a „Moszkvai úttörő”, az „Irkutszki úttörő”, a „Novoszibirszki úttörő” harckocsik. Népünk emlékezik azokra a bátor gyermekekre, akik a hazáért dicső tetteket hajtottak végre: Pavlik Morozov, Kolja Mjagotyin, Kicsan Dzsakipov, Grisa Akopjan, Valja Kotyik, Lena Golikov, Marat Kazej és más hős úttörőkre.

Az Úttörőszervezet tevékenységének kiemelkedő határköve „Az úttörők — a hazáért” kétéves terv. Ezt a kétéves tervet maguk az úttörők kezdeményezték és ennek keretében, erejükhöz mértén hatékonyan hozzájárulnak az ország népgazdaságának fejlesztését célzó hétéves terv teljesítéséhez. Egyedül Ivano-Frankovszk város úttörői ez ideig 754 tonna fém-, 216 tonna papírhulladékot gyűjtöttek, 15 000 fát és bokrot ültettek, 5500 rubel értékű könyvet terjesztettek. 66 városi úttörőraj vált méltóvá „A hétéves terv szputnyikjai” név viselésére. Az úttörőrajok 17 óvodát patronálnak. S ha megvizsgáljuk az egész ország úttörőinek teljesítményét, akkor a következő kép tárul elénk: 660 000 tonna fémhulladékot gyűjtöttek a Volga-közép-európai „Barátság” kőolajvezeték

építésére; több tízezer hektáron érték el kiváló kukoricatermést; kb. 100 millió fát és bokrot ültettek; 65 000 úttörőrajnak ítelték oda „A hétéves terv szputnyikjai” címet.

A kétéves terv gazdagabbá tette az úttörőszervezetek munkájának tartalmát, formáit és módszereit, elősegítette, hogy az úttörő kollektívák közelebb kerüljenek a szovjet nép életéhez és munkájához.

A Lenini Komszomol XII. és XIV. kongresszusa között eltelt időszakban az Úttörőszervezet jelentős mértékben kibővítette tevékenységi körét, kilépett az iskola falai közül, erejéhez mérten részt vesz a pártnak, a Komszomolnak és az egész szovjet népnek a kommunizmus felépítéséért vívott harcában.

A sokfajta hasznos társadalmi tevékenység során új hagyományok, a kollektív munka új formái születtek meg az úttörőszervezetekben, mint például: „Az úttörők a hazáért” kétéves terv; a rajok, a csapatok versenye „A hétéves terv szputnyikjai” elnevezésért; az úttörőmunka körzetei, a hasznos feladatok felderítése, az ifjú nyomolvasók stb. Ukrajna úttörőinek kezdeményezésére megszületett az „Érjük el napjaink hőseinek színvonalát” mozgalom. Ez azt jelenti, hogy számukra a kiváló dolgozók teljesítménye a mérce, tanítómestereik tapasztalataira és ismereteire támaszkodnak, példaképnek tekintik őket abban, hogyan kell kommunista módon dolgozni.

Az ifjú úttörők a felnőtteket megillető jogokkal vesznek részt a mezőgazdaság élmunkásainak értekezletein és egyenlő félként számolnak be eredményeikről és hiányosságaikról. Jelentősen megnőtt az Úttörőszervezet erkölcsi tekintélye, fokozódott az úttörők felelőssége a kétéves terv teljesítéséért.

N. Sz. HRUSCsov elvtárs az Úttörőszervezet 40 éves fennállása alkalmából az úttörőkhöz intézett üdvözlésében meghatározta az ifjú leninisták tevékenységének gyakorlati programját. Ebben a dokumentumban néhány szóval kifejezte az úttörőmunka lényegét társadalmi és pedagógiai szempontból. „Az idősebb nemzedék, amely sokat tett a nagyszerű jövőért, átadja a kommunizmus stafétáját az ifjúságnak, a Lenini Komszomolnak. S ti, fiatal leninisták, legyetek készen arra, hogy átvesszitek ezt a stafétabotot idősebb bátyáitoktól és nővéreitektől”. Ahhoz, „hogy a szovjet nép nagyszerű cselekedeteinek méltó folytatói legyetek, már most, úttörőkorban ki kell fejlesztenetek magatokban a kommunista társadalom építőjének tulajdonságait”.

Napjainkban soha nem látott mértékben kell fokoznunk az úttörő kollektívák tevékenységét, el kell érniük, hogy minden úttörőt szorosabb kötelékek fűzzék csapatához és rajához.

Az úttörők előtt álló hatalmas gyakorlati feladatok megvalósítása megköveteli az úttörő kollektívákban még fellelhető fogyatékoságok minél gyorsabb kiküszöbölését. Számos rajban még mindig nem szervezték meg kielégítő módon az eszmei nevelőmunkát, nem fejlesztették kellőképpen az úttörők kezdeményező-képességét és önállóságát, sok gyermekre még nem terjed ki az úttörő kollektívák figyelme. Még mindig nem törődnek eléggé az iskola munkájával, az úttörő rajok nem gondoskodnak minden esetben arról, hogy valamennyi gyermek megfelelő feltételek között tehessen eleget a vállalt feladatoknak, és nem részesítik különös figyelemben s gondoskodásban azokat a gyermekeket, akik valamilyen oknál fogva átmenetileg nehezen nevelhetők. Még mindig nem törődnek eléggé azzal, hogy rendszeresen járnak-e a tanulók az iskolába; előfordul, hogy a fémhulladék helyett használható alkatrészeket visznek magukkal az építkezésekről; egyes gyermekek vallásos szülők befolyása alá kerülnek. Vajon az úttörő megbékélhet-e ilyen jelenségekkel, közömbös maradhat-e ilyen esetekben?

Számos úttörőrajban továbbra is formális nevelés folyik.

Az SzKP új programja a tevékeny szovjet ember nevelését tűzi ki feladatul, akit minden érdekel, aki gazda módjára vesz részt a szovjet társadalom életének minden megnyilvánulásában. Az iskolának, a Komszomolnak, az Úttörőszervezetnek harcos embert kell nevelnie, aki hűségesen betartja a kommunizmus építője erkölcsi kódexének elveit; ki kell fejlesztenie a gyermekekben azt a képességet, hogy kiálljanak az igazságért, magukért és elvtársaikért, megvédjék a kommunista elveket és eszményeket; engesztelhetetlenek legyenek a régivel szemben és szenvedélyesek az új igenlésében.

A gyermekek kommunista nevelése széles fronton valósul meg. A gyermeknevelés egész rendszerében nagy szerepet játszik az Úttörőszervezet. A tanítónak, a tanárnak, a nevelőnek világosan kell látnia, milyen funkciót tölt be az Úttörőszervezet a gyermekek kommunista nevelésének rendszerében, miben rejlik nevelő eszközeinek sajátossága.

Napjainkban az Úttörőszervezet a tanulók abszolút többségét fogja át, szilárd gyökeret vert az iskola életében. Ebből egyesek azt a következtetést vonták le, hogy nem lehet szétválasztani az úttörőszervezetet a nevelés általános rendszerétől, és úgy vélekednek, hogy „véget kell vetni az osztály és a raj megkülönböztetésének”. Az ilyen és az ehhez hasonló helytelen véleményeknek legfőképpen az a magyarázatuk, hogy még nem dolgozták ki megfelelően az úttörő munka pedagógiai alapelveit.

Az iskola, a Komszomol, az Úttörőszervezet, az egész társadalom nevelőmunkája a kommunista nevelés egységes céljából eredő közös pedagógiai elvekre épül. Ebben fejeződik ki a szocialista társadalom valamennyi nevelőintézményének és szervezetének belső egysége. Ebben rejlik a kommunista nevelés rendszerének főlénye a burzsoá neveléssel szemben, amely tükrözi a társadalmi- és osztályellentmondásokat és konfliktusokat.

Nyilvánvalóan felvetődik a kérdés, vajon helyes-e külön kiemelni az úttörő munka sajátos pedagógiai elveit? Megvan-e ennek a munkának a maga specifikuma? Ezekre a kérdésekre csak igenlő választ adhatunk: a sajátos pedagógiai elvek kiemelése tökéletesen indokolt, éppen azért, mivel azok specifikusak.

A kommunista nevelés egységes közös céljának a megvalósítása egyáltalában nem azt jelenti, hogy az iskola és az Úttörőszervezet azonos munkát végez, hogy teljesen egyforma funkciókat tölt be.

Az oktatás a tudományos ismeretek és nézetek rendszerét nyújtja, lerakja a dialektikus-materialista világnézet alapjait, biztosítja a pszichológiai és gyakorlati felkészülést a munkára. Az Úttörőszervezet viszont erős és mély érzelmekkel, a társadalmi élet tapasztalataival gazdagítja a gyermeket, kifejleszti a helyes társadalmi magatartást, a kollektíva iránti tiszteletet, s azt a képességet, hogy az úttörő ne csak a felnőtteknek, hanem társainak is tudjon engedelmessé válni. Ez nem ugyanaz a funkció; egészen más, amely egyéb munkaformákat és módszereket követel. A kommunista nevelés közös, egységes elvei alkotják az úttörőmunka alapját, de sajátos módon nyilvánulnak meg benne.

A gyakorlati munkában — különösen az utóbbi időben — számos esetben találkozunk az osztályon kívüli és az úttörőmunka viszonyának helytelen magyarázatával. Egyesek egyszerűen úgy vélik, hogy minden osztályon kívüli munkát át kell adni az Úttörőszervezetnek, ami egyáltalában nem helyes.

Az osztályon kívüli munka nem csupán a különböző szakkörök munkájának összessége, amelyet az úttörők tanuláson kívüli időben végeznek, és kizárólag a gyermekek óhajainak megfelelően terveznek meg. Az osztályon kívüli munka

jóval szélesebb körű és felelősségteljesebb; ki kell egészítenie a pedagógusok oktató-nevelő munkáját, elő kell mozdítania a személyiség sokoldalú fejlődését, a tanulók egyéni képességeinek kibontakozását. Ebből következik, hogy az iskola nevelőtestülete nem lehet külső szemlélője ennek a tevékenységnek. Közvetlenül részt kell vennie az osztályon kívüli munka tervének gondos elkészítésében, mérlegelve az ismeretszerző-, a művészeti-, a fizikai munkával kapcsolatos szakkörök és a sportszakkörök arányát. Természetesen a tanulók érdeklődési körét is nagymértékben figyelembe kell venni. A szakköröknek az is feladatuk, hogy új hajlamokat fejlesszenek ki a tanulóknban. Tudjuk, hogy az osztályon kívüli munka rendszerében nemcsak szakkörökről beszélhetünk. A tanulók részvétele a szakkörökben a rendszeres munka kötelezettségével jár. A szakkörök azokat a tanulókat egyesítik, akiknél már megmutatkoztak a hajlamok bizonyos foglalkozások iránt. Ahhoz, hogy a tanulóknban meghatározott érdeklődést keltsünk, széles körben kell alkalmaznunk az osztályon kívüli munka egyéb formáit és fajtáit is, mint például: filmvetítés, pályázatok, olimpiák, szórakoztató estek, „Ki mit tud” stb.

Az osztályon kívüli munkának és az úttörőraj munkájának megtervezése közé nem tehetünk egyenlőségjelet. Az úttörőraj munkáját maguk az úttörők tervezik meg közvetlenül az úttörő feladatok felkutatásának, a különféle patronálásoknak a megszerzése révén. A felnőttek közvetve irányítják az úttörőmunka tervezését, csupán hasznos tanácsokat adnak és segítenek a megfelelő tevékenységek kiválasztásában.

Az Úttörőszervezet munkájának fő célkitűzése az, hogy kivétel nélkül minden úttörőt bevonjon a társadalmi tevékenységbe, a párt és a Komszomol forradalmi hagyományainak szellemében nevelje és előkészítse őket a kommunista társadalom felépítéséért folytatott harcra.

Helytelen az a nézet, hogy az úttörőmunkának ezt az alapvető célkitűzését csak az eszmei-politikai nevelés eszközeivel lehet megvalósítani. Ellenkezőleg, az úttörő tevékenység jellegénél fogva nagyon sokrétű és változatos: a földeken, az állattenyésztésben, a gyümölcsösökben és zöldséges kertekben, az üzemekben, az építkezéseken, az iskolában, a családban, továbbá bármilyen helyen végzett munka, ahol jó szolgálatot tehetnek az idősebbeknek az úttörők; vagy pl. a különféle megismerő tevékenység a hazai tájakon végzett úttörő expedíciók keretében, az úttörő paloták szakköreiben, az öntevékeny művészi körökben való részvétel, a sport, a turisztika és az újságok, illetve folyóiratok rendszeres olvasása stb. A politikai nevelés tehát csak része — igaz, hogy fontos része — a nevelőmunka egész rendszerének.

Az Úttörőszervezet olyan elsődleges, sajátos iskola, ahol felkészítik a gyermekeket a kommunista társadalmi önkormányzatra. Az SzKP új programja megjelöli a szocialista állami életről a kommunista társadalmi önkormányzatra való áttérés fő útjait. Ez az áttérés gyakorlatilag már megkezdődött, és különböző formákban nyilvánul meg: számos állami funkció átadása a szakszervezeteknek; a társadalmi alapon működő intézmények létesítése; meghatározott tevékenységet folytató társadalmi szervezetek létrehozása; önkéntes munkásokoztagok szervezése stb.

Napról napra fokozódik az egész szovjet nép, társadalmunk valamennyi nemzedékének társadalmi aktivitása. Az ifjú nemzedéket is fel kell készíteni erre a széles össznépi mozgalomra. A szovjet iskola kétségtelenül jelentős részt vállal ebből. A kommunista társadalmi önkormányzatra való előkészítés legjobb formája éppen az Úttörőszervezet. Az iskolánál kétségtelenül jobban

kifejleszti a gyermekekben a társadalmi tevékenység készségét és igényét, a társadalmi ügyek iránti érdeklődést s az ilyen ügyek intézésének a vágyát, kialakítja az úttörőkben a társadalmi élethez és tevékenységhez szükséges szervezési jártasságot és készségeket, az igazi demokratizmus szellemében, a nép önzetlen szolgálatára neveli őket.

Ezzel a fontos munkával csak akkor birkózhatunk meg sikeresen, ha minden úttörőraj kiszélesíti és megszilárdítja kapcsolatait a társadalommal, mindenekelelt a termelő kollektívákkal. Napjainkban az egész országban elterjed a kommunista munkamozgalom, amelynek jelszava: „Minden brigád vállaljon egy úttörőrajt!” Ez a jelszó az ifjúság számára parancsolattá vált, amely kommunista módon akar élni és dolgozni. A mi városunkban a 171 rajvezető közül 110 a termelésben dolgozik, közülük pedig 94 kollektíva látja el a vezető funkcióját. A Komszomol az iskolával karöltve nagy számban von be munkásokat, kolhozparasztoakat, dolgozó értelmiségieket a gyermekek kommunista nevelésébe.

Az úttörőmunka alapelveinek tisztázása rendkívül fontos, sőt kötelező feltétele az úttörők sikeres összekovácsolódásának és irányításának. Melyek ezek az elvek?

Az Úttörőszervezetnek éppen úgy, mint a szovjet pedagógiának vezető elve: a nevelés szoros kapcsolata az élettel, a kommunista építés gyakorlatával. Ez az elv mint vezető elv egyformán és egységesen vonatkozik az iskolára, az úttörő- és a Komszomolszervezetekre és minden más nevelőintézményre. Az ifjú nemzedék — V. I. LENIN szerint — csak akkor tanulhatja meg a kommunizmust, ha tanulásának és művelődésének minden lépését összekapcsolja a kommunista társadalom felépítéséért vívott harccal.

A nevelés és az élet kapcsolata megköveteli az anyagi termelésben, az ország társadalmi-politikai és szellemi életében való részvételt. Az iskola, az Úttörőszervezet, az élet kapcsolata nemcsak az élet sokoldalú tanulmányozását feltételezi, hanem a tevékeny részvételt is annak átalakításában. A társadalmi fejlődés mai szakaszában ez azt jelenti, hogy a gyermekek hozzájárulnak az új, kommunista társadalmi viszonyok kialakításához, leküzdik a múlt csökevényeit, meghonosítják a mindennapi életben, magatartásukban, az emberi kapcsolatokban a kommunizmus építője erkölcsi kódexének elveit és normáit. Az Úttörőszervezet valamennyi akciója összefügg a Kommunista Párt és a Komszomol feladataival. Ez az elv jellemzi az Úttörőszervezetet, létrejötté óta nyomja rá a bélyegét tevékenységének tartalmára háborúban és békében, az első ötéves tervek időszakában és a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének korszakában.

Hiba lenne azonban azt gondolnunk, hogy az úttörőraj munkája kizárólag csak a politikai jellegű feladatokra korlátozódik. Az úttörőraj tevékenysége rendkívül sokrétű. Az úttörőmunka társadalmi és politikai irányvonala mindenekelelt a tevékenység motívumaiban realizálódik: az úttörők segítenek a munkásoknak, a kolhozparasztoznak, dolgoznak az építkezéseken, öntevékeny művészi műsorral lépnek fel a patronált osztályokban, az óvodákban, fém- és papírhulladékot gyűjtenek, újságokból és folyóiratokból olvasnak fel a rokkantaknak, gondozzák a fiatal facsometéket körzetük területén, tudományosságserűsítő esteket szerveznek (pl. „A csodák leleplezése” stb.). E tevékenységben az a döntő, hogy milyen célok érdekében végzik az úttörők ezeket a különféle feladatokat. Hiszen minden munkájuk a közjóra irányul, társadalmi- és politikai érzelmeket és törekvéseket hív életre és gyökereztet meg az úttörőkben.

A szóban levő elvnek az a sajátossága, hogy ezeket a társadalmi és politikai feladatokat nem kell rákényszeríteni az úttörőkre, mivel teljes mértékben megfelelnek törekvéseiknek.

Ennek a sarkalatos vezérelvnek mélyreható tudatosítása az úttörőmunkában azért rendkívül fontos, mert ez határozza meg az úttörőmunka tartalmának jellegét, irányát. Nemcsak egyszerű kultúrmunkáról, vagy az érdeklődési körök szerint szervezett szakkörökről, örsökről van szó, hanem arról, hogy az úttörőket állandóan, minden nap bekapcsoljuk a szovjet nép társadalmi és politikai életébe és munkájába. Ez tehát az Úttörőszervezet tevékenységének alapja, fő kritériuma.

Nagyon fontos, hogy minden eszközzel segítsük megtalálni az úttörőknek az erejükhez mért, vonzó feladatokat, hozzáértően irányítsuk figyelmüket a társadalmi és politikai életben való részvételük helyes útjára és formáira.

Kétségtelen, hogy az iskolán belüli feladatok minden úttörőszervezet számára nagyon fontosak, motívumaikat tekintve azonban nem egyenlő értékűek a rohammunkákkal vagy a kolhozoknak nyújtott hatékony segítséggel stb. Az Úttörőszervezetnek természetesen mindenképpen arra kell törekednie, hogy az úttörők iskolán belüli tevékenysége is társadalmi és politikai jellegű legyen.

Kétségtelenül nehéz beletörődnünk abba, hogy az Úttörőszervezet közömbösen szemléli, mi történik saját iskolájában, nem törődik a fogyatékosokkal, nem harcol aktívan és állhatatosan iskolája becsületéért. Ha azonban csak az iskolán belüli ténykedést tekintenék az Úttörőszervezet egyetlen feladatának, az azt jelentené, hogy az Úttörőszervezet bezárkózna egy iskola falai közé, színtelenebbé tenné a kommunista nevelést az Úttörőszervezetben. Ez a nevelő ráhatás rendkívül erős forrásától fosztaná meg az Úttörőszervezetet.

Semmi szükség sincs arra, hogy minden iskolán kívüli munkát bezúfoljunk az Úttörőszervezet tevékenységi körébe.

A társadalmi és politikai tendencia elve meghatározza az iskola feladatainak közös jellegét, egyúttal utal arra is, hogy az Úttörőszervezet a maga sajátos eszközeivel oldja meg kitűzött feladatait. A pedagógus például felismeri az elmaradt tanulók tudásbeli hiányosságait, korrepetálja őket, iskolán kívül is oktatja tanítványait, hogy felkeltse érdeklődésüket az ismeretek iránt. A tanulmányi előmenetel fokozásáért az úttörőraj másképpen harcol. Ennek a harcnak más a tartalma, mások az eljárásai. Az Úttörőszervezet mindenekelőtt feltárja a tanulás társadalmi motívumát, s gondoskodik arról, hogy minden úttörő betartsa az ifjú úttörők törvényét, amely szerint „az úttörő példásan tanul, fegyelmezett és udvarias”. Igazodik a V. I. LENIN Össz-szövetségi Úttörőszervezet szabályaihoz, amely szerint az Úttörőszervezet kifejleszti az úttörőkben az ismeretek elsajátítása iránti vágyat, a tudásszomjat, a jó tanulásra való törekvést. Ezt a feladatot azáltal is teljesíti, hogy kifejleszti az úttörőkben a kollektíva iránti felelősségtudatot, a kölcsönös segítség és a kölcsönös igényesség érzését.

A sajátosság az úttörőkre gyakorolt hatás formáiban is megnyilvánul. Ezek a következők lehetnek: a megfelelő tematikájú rajgyűlések, az ismeretek gyakorlati alkalmazását igénylő feladatok megszervezése, az örsökben rendezett viták arról, hogyan tartják be az úttörők az úttörő törvényeket, speciális rajtaütésszerű ellenőrzések stb.

Hasonlóképpen jár el a Úttörőszervezet más feladatok megoldása alkalmával is; pl. az esztétikai, a testi és a munkára nevelés vonatkozásában stb. Valamennyi úttörő feladat vezető motívuma a társadalmi haszon, a társadalmi ösztönző erő.

A társadalmi és politikai tendencia elve megkívánja az úttörőmunka kollektív formáit. Ne szervezzük meg az órs, a raj munkáját úgy, mint egyes úttörők cselekvéseit, amelyeket az idősebbek egyéni megbízásai alapján hajtanak végre. Ahhoz, hogy kifejlcssük a Komszomollal, az egész néppel való közösség érzését, az szükséges, hogy az úttörők mindennapi tevékenységükben érezzék annak az örömét, hogy egy kollektíva tagjai s ennek a kollektívának felelősséggel tartoznak. Ennek érdekében szükségesek az órs, a raj, a csapat, a kerületi szervezet különféle kollektív ténykedései.

Az úttörőmunka következő rendkívül fontos elve az ö n t e v é k e n y - s é g , amely a leginkább elősegíti a társadalmi aktivitás és kezdeményező képesség kifejlését.

Az öntevékenység elve alapján minden úttörőnek biztosítjuk azt a lehetőséget, hogy egészséges érdeklődésének megfelelően részt vegyen az úttörő kollektíva tartalmas és változatos tevékenységében. Ez kizárja az úttörők felosztását aktív és passzív gyermekekre. Az úttörő szervezetben mindenkinek legyenek kötelezettségei, megbízásai, gyakorlati feladatai.

Ennek az elvnek a gyakorlati megvalósítására nagy lehetőségeket biztosít az úttörőmunka körzetekre való felosztása, továbbá az ifjú dzerzsinszkij-isták, az expedíciós rajok, a vasárnapi klubok, a nemzetközi barátság klubjai, a lenini termek, illetve sarkok, a képtárlatok stb. megszervezése. Mindezeket a munkafarmákat széles körben alkalmazza az ifjú úttörők Ivano-Frankovszk városi szervezete. Minden csapatnak megvan a maga körzete; 1962. november 1-én a városi szervezet 875 tagja tartozott az ifjú dzerzsinszkij-isták közé; 37 expedíciós rajt számlálnak 680 taggal; a vasárnapi klubok száma 8, a nemzetközi barátság klubjainak száma 6; 13 lenini termet, illetve sarkot és 15 képtárlat tartanak nyilván.

Ebben a munkában az a legértékesebb, hogy mindez az úttörők öntevékenységének eredménye. Ennek alátámasztására példaként hozzuk fel, hogyan született meg Ivano-Frankovszk város 14. sz. középiskolájának úttörő-körzete. Amikor megkapták a „Pionyerszkaja Pravda” 1961. november 5-iki számát — amelyben közölték az úttörő-körzet tervét — a csapattanács egyes tagjai érdeklődni kezdtek a kérdés iránt. R. P. KALINYINA úttörővezetővel együtt elhatározták, hogy összehívják a csapat kibővített aktíva ülését, és itt beszélnek meg az úttörő-körzet munkáját. A gyermekek figyelmét felkeltette a térkép, és kezdtek megfejteni a térképen levő jelzéseket, amiből megtudták a munka tartalmát. A csapattanács ülésén elhatározták, hogy megszervezik úttörő-körzetüket, amelybe az iskola környékén levő utcák, üzemek, gyermekintézmények, házak tartoztak. A körzetet a rajok száma szerint részekre osztották. A IV. B. osztály raja kapta meg a Kujbisev utcától a Razumovszkij utcáig terjedő részt. Megállapították, hogy ezen a területen van egy gyermekjátszótér, 10 lakóház, 1 vradó állomás, 1 csecsemőotthon. Az V. B. osztály rajának két utcát osztottak ki, a Razumovszkij és a Verhovinszkij utcát. Ezen a területen található a 2. sz. óvoda, több lakóház stb.

A konkrét teendők felkutatására minden raj 5 főből álló úttörő felderítő járőrt küldött ki egy vezetővel az élen. Jól dolgozott a felderítés a IV. B. és a IV. A. osztályban. A felderítők először bejárták területüket, minden házba, intézménybe bekopogtattak és megkérdezték, hogy miben lehetnének segítségükre. Ezenkívül egyes rajok még ládákat is elhelyeztek körzetükben ezzel a felirattal: „Javaslatok ládája”. Így akarták megtudni, miben lehetnek segítségére a lakosságnak a 14. számú középiskola úttörői. E munka eredményeként

a IV. B. osztály rajának felderítői a következőket jelentették: a véradó állomáson ukrán nyelven kell a betegeknek felolvasni; a csecsemőotthonban ágyneműt és ruhát kell varrni a babáknak, beszédfejlesztésre szolgáló albumokat és kis székeket kell készíteni a gyermekek számára; a lakóknak jelenleg semmire sincs szükségük.

A felderítők jelentése után az úttörők kimentek körzetük területére. Minden nap a kijelölt órs teljesít szolgálatot.

Az elvégzett munkát külön füzetben jegyzik fel, amelyben a következő adatok szerepelnek: sorszám, az elvégzett munka, a munka teljesítésének időpontja, az úttörő neve. A felderítők vezetője jegyzi be ezeket az adatokat a füzetbe. Kéthetenként egyszer a rajtanács képviselői beszámolnak a végzett munkáról a csapattanács ülésén.

Érdekes munka folyik az 1. sz. középiskola vasárnapi klubjában. Idézünk néhány részletet az 1962. szeptember-decemberi munkatervből:

1. Tanévnyitó ünnepély

Szeretettel köszöntünk, drága Iskolánk! Minden jót kívánunk az új tanév alkalmából, kedves tanulók!

„Szívből köszöntünk benneteket,
kik ma lépitek át küszöbünket.
Az 1. osztály lesz új otthonotok
és mi nagyobbak, gondoskodunk rólatok”.

szeptember 1. 11 óra

2. „A nyáron tanultuk”. Kiállítás a tanulók munkáiból.

szeptember 7-én 19 óra

3. „A harcokszók napja” — az V—VII. osztályos tanulók találkozója a harcokszókkal, a Nagy Honvédő Háború részvevőivel.

szeptember hó 8-án 10 óraker

4. „Virágkeringő”, a felsőosztályosok táncestje.

szeptember hó 8-án 20 óraker

5. „A nyáron tanultuk”.

Hogyan töltöttük a nyarat? Hogyan teljesítettük a szünidei feladatokat? Az V—VII. osztályosok délelőtti ünnepélye, amelyen a tanulók nyári munkáit értékelik.

6. „Szép vagy hazánk”.

Az I—IV. osztályos tanulók délelőtti ünnepélye.

szeptember hó 14-én 10 óra

7. „Gyertek, énekeljünk, játsszunk, táncoljunk!”

A felsőosztályosok estje.

szeptember hó 15-én 10 óra

8. Előadás „A nemzetközi helyzetről” a VIII—XI. osztályos tanulók számára.

szeptember hó 21-én 19 óra

9. „Érdekes könyv”. A gyermekirodalom szemléje.

szeptember hó 29-én 12 óra

10. A Nagy Október 45. évfordulója.

„A nagy út szakaszai”. Találkozás a polgárháború részvevőivel. A felsőosztályosok estje. A polgárháború dalainak megtanulása.

Október hó 5-én 19 óra

11. „A Kárpátok vidékének múltja és jelene”.

Találkozás Ivano-Frankovszk védelmének részvevőivel.

Október hó 20-án 17 óra

12. Ki tudja jobban a tereptant? Az V—VII. osztályos tanulók játéka.

Október hó 19-én 16 óra

13. Ki tudja jobban a történelmet? A felsősztályosok estje. *Október hó 26-án 19 óra*
14. Minden gyermek legyen vidám. Játék és szórakozás kisiskolások számára délelőtt. *12 óra*
15. Tudod-e? Érdekes tájékoztatás az V—VII. osztályos tanulók számára. *November hó 12-én 16 óra*
16. „Iskolai tehetségek”. A tanulók öntevékeny művészi köreinek szemléje. *November hó 15-én 15 óra*

Az öntevékenységet mindig az Úttörőszervezet nevelőmunkája alapelveinek tartották. Az Úttörőszervezet létrejöttének szinte az első napján megteremtették az úttörő-öntevékenységek maximális fejlesztésének széles bázisát. Az öntevékenységek elvét azonban a gyakorlatban számtalanszor megsértik: a vezető káderek gyakran nem állnak megfelelő pedagógiai színvonalon, az úttörő munkában résztvevő pedagógusok pedig nem mindig veszik figyelembe az Úttörőszervezet sajátosságait; sokaknak úgy tűnik — akik az úttörőkkel foglalkoznak —, hogy az öntevékenység megvalósítása nagyon egyszerű és könnyű feladat. Ez az öntevékenység primitív értelmezése. Néhány úttörővezető és pedagógus úgy vélekedik, hogy elég csupán megmutatni az úttörőknek a hasznos és erejükhöz mért feladatokat, a tevékenységük haladék nélkül kibontakozik. Ahelyett, hogy fejlesztenék az úttörők önállóságát, lépten-nyomon gyámkodnak felettük és lényegében véve a felnőttektől kapott kész utasítások végrehajtóinak tekintik őket.

Az öntevékenység alapján megszervezni és irányítani a munkát lényegesen bonyolultabb feladat, mint csak parancsolgatni, utasítani. Az öntevékeny munka megszervezése és irányítása mindeneke előtt azt jelenti, hogy a különböző tevékenységeket nem erőszakoljuk rá az úttörőkre. Ezt tapasztalhatjuk a 14. és 1. sz. középiskolák úttörőcsapatainak munkájában. Az úttörővezetők arra törekednek, hogy a munka vonzza, lelkesítse az úttörőket, tekintsék azt sajátjuknak. Az úttörők maguk szervezik meg minden munkájukat a csapatban, a rajban, ők maguk felelősek a feladatok teljesítéséért. Csupán ezeknek a feltételeknek a betartása fejleszti ki az úttörőkben a szükséges társadalmi tulajdonságokat: a kollektíva iránti felelősségérzetet; az igényességet saját magukkal és társaikkal szemben; azt a törekvést, hogy minél többet és jobban dolgozzanak, segítsenek másoknak.

Ha azonban a feladatokat ráerőszakoljuk az úttörőkre, és nem vonjuk be őket a tervezésbe, a megbízatások elosztásába, teljesítésük ellenőrzésébe, akkor közömbösen végzik munkájukat, negatív vonások fejlődnek ki bennük, előnytelen tapasztalatokat szereznek.

A társadalmi aktivitás és kezdeményező készség nem alakul ki önmagától, ezek a tulajdonságok türelmes, gondos és állhatatos nevelőmunka eredményeként fejlődnek ki. Ebből a szempontból nagyon fontos, hogy jól szervezzük meg az úttörők tevékenységét, ne hamarkodjunk el a feladatokat, mindeneke előtt tegyük érdekeltté a gyermekeket a munkában, az aktív útján és vele együtt intézkedjünk és ne parancsolgatással vezessük a rajt; állandóan ügyeljünk arra, hogy minden úttörő közvetlenül részt vegyen a munkában.

Az úttörőket érdekeltté tenni a munkában és vonzóvá tenni számukra a munkát: ez egyáltalában nem jelenti azt, hogy minden kívánságukat teljesítsük. Az úttörők kívánságait, érdeklődési körét megfelelő módon kell irányítanunk, s ezt is csak rendszeres nevelőmunkával érhetjük el. N. K. KRUPSZKAJA többször hangsúlyozta, hogy a gyermekek érdeklődési köréből csak a kitűzött cél szempontjából fontos feladatokat kell kiválasztanunk. Ezt az elvet úgy

valósíthatjuk meg, hogy állandóan és rendszeresen alkalmazzuk. A felnőttek gyakran jogos elragadtatással nyilatkoznak az úttörők valamilyen hasznos társadalmi munkájáról, ugyanakkor azonban veszélyesnek tartják olyan joggal való felruházásukat, hogy maguk oldják meg kollektívájuk gyakorlati kérdéseit. N. K. KRUPSZKAJA több ízben aláhúzta, hogy az Úttörőszervezetnek önállónak kell lennie, különben a gyermekek csak a pedagógusok rendelkezéseit hajtják végre, pedig meg kell tanulniuk a kollektíva akaratának is engedelmessé válni.

Az Úttörőszervezet életében és tevékenységében szilárd gyökeret vert a romantika. A romantika elve teszi lehetővé, hogy a magasrendű társadalmi értelmet kölcsönözzünk az egyszerű, hétköznapi dolgoknak, feltárjuk az úttörők előtt a teljesített munka céljának jelentőségét, vonzóvá tesszük ezeket a célokat az úttörők számára. A romantika lelkesítő élményeket, örömet visz a serdülők életébe, derültté és kedélyessé teszi az órs, a raj, a csapat hétköznapijait.

A romantika elvének megvalósítása sajátos pedagógiai munkát igényel, amelyre rá kell irányítani az úttörővezető és a pedagógus figyelmét. Csak így érhetünk el igazi nevelő hatást.

A romantika elve érvényesül az úttörők változatos, mindennapi tevékenységében: a vörös nyomolvasók munkájában; az úttörő feladatok felkutatásában; a timuri munkában; a forradalomból ismert helyekre, a partizán harcok színhelyére vezetett kirándulásokban; a környéken tett expedíciókban; a határőrök ifjú barátainak munkájában stb.

Ivano-Frankovszk város majdnem minden iskolájában találkozhatunk ifjú dzerzsinszkij-istákkal: az 1. sz. középiskolában 120, a 3. sz. középiskolában 130, a 8. sz. nyolcosztályos iskolában 92, a 14. sz. középiskolában 80, a város összes iskoláiban 875 az expedíciós rajok száma; a 3. sz. középiskolában 6, a 7. sz. nyolcosztályos iskolában 3, a 8. sz. nyolcosztályos iskolában 3, a 9. sz. középiskolában 3, a 11. sz. nyolcosztályos iskolában 3, a 2. számú középiskolában 4 stb.

A város valamennyi iskolájában összesen 37 expedíciós raj működik 680 taggal.

A romantika elvét nem tekinthetjük csupán az úttörőmunka egyik módszerének, hiszen az jellemző az úttörő tevékenység minden fajtájára. A romantika az úttörő kollektíva mindennapi életének elválaszthatatlan része: tisztelgés a zászlónál, a felvétel ünnepélyes szertartása, a tisztelgés és a nyakkendő felkötése, a jelszó és a jelentés, a zászlófelvonás és a tábortűzi műsor — mind ebben van romantika. Ezek óriási nevelő hatása abban rejlik, hogy segítségükkel a serdülő élénkebben és világosabban beleéli magát a nagy és jelentős események valóban cselekvő részesének szerepébe. Ez nem csupán játék. A romantika sokkal erősebb a játéknál, és nem szabad ezt a két fogalmat összekeverni. A romantika segíti az úttörőket abban, hogy jövőbeni hőstettekről álmodjanak, legyen az a haza érdekében végzett kis vagy nagy feladat.

Az úttörőmunka felépítése a romantika elve alapján teljes mértékben megfelel az úttörők életkori sajátosságainak. Az úttörőkorbán levő gyermekeket mindig nagyon vonzzák a jelentős, hősiességek, szomjúhozzák a magas szoros tevékenységet és a nagy célokat. Különösen jelentőssé válik a romantika a III. próbás úttörőknél, akiket már nem elégít ki csupán a játék. Őket az igazi tevékenység vonzza, amelynek fontos és mély társadalmi értelme van.

Az úttörőmunkában rendkívül lényeges az önnevelés elve. Önnevelés az embernek olyan tevékenységét értik, amely pozitív tulajdonságok kifejlesztésére s annak a képességének a kialakítására

irányul, hogy elemezni tudja cselekedeteit s jelentős társadalmi célokat tudjon maga elé tűzni.

Minél jobban érdekli az úttörőt a tevékenység célja, annál célratörőbb a magatartása, a munkája, annál nagyobb kezdeményező készséget tanúsít a feladatok felkutatásában.

Az Úttörőszervezetben viszonylag könnyebben valósítják meg a tanulók az önnevelés elvét mint az iskolában. Minél jobban sikerül érvényt szerezni ennek az elvnek, annál hatékonyabb lesz az úttörők nevelésének egész folyamata. Az úttörők a pedagógusok, az úttörővezetők aktív szövetségeseivé válnak, szinte igényt tartanak ráhatásaikra, s ily módon könnyebben és szíve-
sebben teszik magukévá azok útmutatásait. Az Úttörőszervezetbe belépő tanuló kötelezettséget vállal, hogy foglalkozik önmagával, kifejleszti saját magában azokat a vonásokat, amelyeket előírnak az ifjú úttörők törvényei és amelyekre a kommunizmus építőjének erkölcsi kódexe is utal.

Ezek a dokumentumok tartalmazzák az úttörők politikai, erkölcsi nevelésének és önnevelésének programját. Ezek magukban foglalják V. I. LENINnek az ifjú nemzedékhez intézett végakarátát, valamint a Pártnak és a Komszomolnak az ifjú úttörő erkölcsi arculatával szemben támasztott fő követelményeit.

Az Úttörőszervezetnek óriási lehetőségei nyílnak az önnevelés elvének megvalósítására, ehhez azonban az úttörővezetők és a pedagógusok odaadó munkája szükséges.

Egy kisebb tanulmányban természetesen nem tárhatjuk fel az úttörőmunka fent említett elvei megvalósításának változatos útjait és eszközeit. Megkíséreljük azonban röviden megvilágítani azokat a módszereket és eszközöket, amelyeket a kiváló pedagógusok és úttörővezetők alkalmaznak.

Az első és legfontosabb eszköz a társadalmi munka, amely kifejleszti az úttörők alkotó kezdeményező készségeit, társadalmi-politikai aktivitását, öntevékenységet, felelősségtudatát, a közösségi élet iránti érzékét és annak tudatát, hogy hazájuk javára kell dolgozniuk. Az úttörők azáltal, hogy szenge koruktól kezdve részt vesznek a közös, kollektív munkában, felkészülnek az eljövendő alkotó, gyakorlati tevékenységükre. Az Úttörőszervezet nevelő tevékenysége V. I. LENINnek arra az ismert útmutatására épül, hogy az ifjú nemzedéket munkával neveljük. Az SzKP programjában a következőket olvashatjuk: „A párt a nevelőmunka középpontjába állítja azt a feladatot, hogy a társadalom valamennyi tagjában kialakítsa a munkához való kommunista viszonyt. A társadalom javára végzett munka minden embernek szent kötelessége. A társadalom javára végzett bármilyen munkát, mind a fizikait, mind a szellemi, tisztelet és megbecsülés illeti. Minden dolgozót a munka legjobb példáin, a társadalmi gazdálkodás legjobb mintáin kell nevelni”. (Az SzKP XXII. kongresszusa, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1962. 813. lap.)

N. Sz. HRUSCSOV a verbszki bentlakásos iskola (Rovenszki terület) tanulóíhoz intézett válaszában nyomatékosan hangsúlyozta a munkának az igazi ember nevelésében betöltött óriási szerepét. „Jó, hogy megszerettétek a munkát, megéreztetétek a munka örömét, megtanultátok a mezőgazdasági gépek kezelését, a növényápolást, és bő termést értetek el. Jegyeztétek meg, hogy munka nélkül, a munka szeretete nélkül nem lehettek igaz emberek. A tudás és a munka szeretete olyan hű barátok, amelyek sohasem hagynak el benneteket az életben”.

Széles körben vonjunk be valamennyi úttörőt a nekik megfelelő formában az aktív, hasznos társadalmi munkába, hogy erejükhöz mértén vegyenek részt a szovjet népnek a kommunizmusért folytatott harcában.

Városunk és területünk egyes iskoláiban még mindig hallhatunk úttörővezetőktől, osztályfőnököktől ilyen kijelentéseket: „Nem tudjuk, hogy mit találjunk ki, mivel kössük le az úttörőket. Javasoljanak nekünk érdekes foglalkozásokat”. Pedig érdekes feladatokat lépten-nyomon találhatunk, azokat maga az élet nyújtja. A nevelőknek, az úttörővezetőknek csak észre kellene venniük ezeket és meg kellene tanítaniuk az úttörőket arra, hogy figyeljék meg környezetüket. Serkentsék az úttörőknek azt a törekvését, vágyát, hogy minden erejükkel igyekezzenek szebbé tenni az életet. Mindenekelőtt az szükséges, hogy az úttörők erejükhöz mértен vegyék ki részüket a népgazdasági feladatokból. Ilyen feladatok pl. a haszonállatok és a házi szárnyasok számának növelése, nemesítésük és hozamuk fokozása.

A párt kitzúzte az élelmiszerbőség biztosításának feladatát. Az úttörők ennek érdekében kerteket létesítenek, kukoricát termesztenek, nyulakat, házi szárnyasokat tenyésztenek stb. A helyi párt- és Komszomolszervezetek felhívására az úttörők bekapcsolódnak iskoláik, városuk és községük rendezésébe és fűvesítésébe. Az úttörők sok helyen részt vállalnak tornatermek, garázsok, műhelyek, melegházak építéséből.

Az ilyen és ezekhez hasonló munkákat önként, lelkesen és felelősségtudattal teljesítik az úttörők. Nem kímélik erejüket és idejüket, hogy bebizonyítsák: ők nemcsak az idősebbek rendelkezéseinek technikai végrehajtói, azon fáradoznak, hogy kivívják vezetőik megbecsülését és bizalmát, akik igyekeznek megértetni velük a kitzűzött feladat nagy, országos jelentőségét, a közös munkához való közvetlen hozzájárulásuk fontosságát, s akik megfoghatóvá és érthetővé teszik számukra azokat a célokat, amelyekért a Kommunista Párt, a szovjet kormány, a Komszomol harcol.

Az ilyen eljárás, a feladatok ilyen megszervezése és kitzűzése biztosítja az úttörők tevékeny részvételét a mezőgazdasági munkában és egyéb, erejükhöz mért hasznos társadalmi feladatok megoldásában.

Az úttörőrajok és csapatok gyakran elszigetelten dolgoznak, nem vesznek részt a kerületi, városi és területi úttörő szervezetek közös feladataiban. Ez nagymértékben akadályozza kezdeményező készségük és öntevékenységük fejlődését. Minden erőfeszítéssel arra kell törekednünk, hogy az úttörőrajok, csapatok feltétlenül kapcsolatba kerüljenek termelő kollektívákkal — üzemekkel, kolhozokkal, szovhozokkal —, meghatározott feladatokat kapjanak tőlük, tartsák meg a társadalmilag hasznos és egyéb úttörő feladatok szemléit és stafétáját, rendezzenek városi és kerületi „szombatokat” stb. Célszerű, ha az iskolákkal összeköttetésben álló üzemek gyakorlati megbízásokat adnak az úttörő szervezeteknek, az úttörők és a Komszomolisták segítenek a gyári és üzemi udvarok, munkásszállók fűvesítésében és szépítésében, lakóházak építésében, egyszerűbb termelési megbízásokat hajtanak végre, patronálják az óvodákat, a klubok könyvtárait stb. Hasonló feladatokat kapnak az úttörők az iskolák vezetőitől is. Mindez tartalmasabbá teszi az úttörőszervezetek munkáját, megteremti a feltételeket az úttörőélet legfontosabb elveinek gyakorlati megvalósításához, céltudatosságot, szervezettséget és egészséges verseny-szellemet honosít meg a munkában, tág teret biztosít az úttörőknek a vonzó alkotó, társadalmi tevékenységhez.

A hasznos társadalmi tevékenység a kollektív munka iskolája, ahol az úttörők megtanulják, hogy közösen vitassák meg a célokat, megfelelően osszák szét a feladatokat, megszervezzék a társadalmi ellenőrzést, a kölcsönös segítségnyújtást.

Az úttörők fejlődését jó irányban befolyásolja, ha megismertetjük őket hazánk és más országok legfontosabb politikai eseményeivel, a szovjet nép forradalmi- és munkahagyományaival, napjaink hősi szemléletével. Ez életre kelti az úttörők hazafias lelkesedését s azt a törekvést, hogy a maguk csekély munkájával a haza javát szolgálják.

A nép hazafias szolgálatának, a munkához való alkotó viszonynak, az ön-feláldozásnak a példáit megtalálják az úttörők V. I. LENIN, s a múlt forradalmárai, a kiváló emberek — a kommunizmus építői — életében és tevékenységében.

Az úttörők igyekeznek minél többet megtudni VLAGYIMIR ILJICS LENINről, hogy kifejlesszék magukban a lenini jellemvonásokat. Területünk több iskolájának úttörői és komszomolistái nagyszerű és nemes tettet vittek véghez, amikor létrehozták az iskolákban a „Lenini szobákat”, „Lenini sarkokat”, „Lenini kiállításokat”. Ezzel az volt a céljuk, hogy V. I. LENIN élete és tevékenysége, derűs alakja állandóan a gyermekek szeme előtt lebegjen és lelkesítse őket a lenini végakarát teljesítésére.

Ritka az olyan iskola, ahol ne lenne lenini múzeum vagy lenini sarok. A városban 13 lenini sarkot és 3 lenini múzeumot tartunk számon.

Az úttörő munka elvei megvalósításának hatékony eszközei: az ifjú úttörők törvényei. Több városi úttörőraj gyakorlati munkájával ismerkedtünk meg, és megállapítottuk, hogy ez a munka nem mindenütt épül az ifjú úttörők törvényeire és nem függ szorosan össze velük. A törvényeket nem mindenütt magyarázták meg, sok esetben formálisan tárták fel lényegüket és csak azt követelték, hogy írják be őket az ellenőrző könyvbe és tanulják meg kívülről. Ez természetesen nem teszi az úttörők szívügyévé a törvények betartását. Más a helyzet akkor, ha „az úttörő mindig emlékezik azokra, akik életüket adták a szovjet haza szabadságáért és felvirágoztatásáért” törvénnyel kapcsolatban a raj elhatározza, hogy gondozza a szovjet harcosok sírjait, rendszeresen koszorút helyez el a szovjet hősök emlékműveire, minden évben táborúzet tart az elesettek emlékére, anyagot kutat fel róluk; papír és fémhulladékot gyűjt és a kapott pénzből márványtáblát rendel, amelyre rávezeti az elesettek névsorát stb.

„Az úttörő a világ valamennyi országának gyermekeit barátainak tekinti” törvény érdekes, tartalmas munkára ösztönzi az úttörőrajokat. Sok csapatban és rajban képzeletbeli utazásokat tartanak („vendégségben barátainknál”, „keresztül-kasul a világban”); gyűlést hívnak össze, ilyen témákkal: „a népek barátsága”, „a barátság nem ismer határokat és akadályokat”; idegen nyelvi esteket rendeznek; szövetségi és autonóm köztársaságok, valamint a szocialista országok úttörőivel leveleznek; ajándékokat és különféle lakóhelyismereti anyagokat küldenek egymásnak; létrehozzák a nemzetközi barátság klubjait, sarkait, „a barátság térképeit”, amelyekben megjelölik, hogy milyen országokkal leveleznek; találkozókra hívják a külföldön járt embereket, a szocialista országok tanulóit; képletes játékokat rendeznek, kicserélik a faliújságokat, a rajzokat és egyéb más munkákat. Valamennyi lehetőséget nem tudjuk felsorolni, de még sok olyanról tudunk, amit gyakorlatilag megvalósítanak a város és a terület iskoláinak csapatai. A széles dolgozó tömegek alkotó kezdeményező készségének kipróbált módszere a szocialista munkaverseny.

Nagy szerepet tölt be a verseny az úttörőmunka megszervezésében is.

A verseny az úttörő munka legkülönbözőbb területeit fogja át és igen változatos formákat ölt. Így pl.: szocialista verseny a társadalmi munkában; önkéntes szombati és vasárnap munkák; a művészi öntevékenység, a technikai

alkotás, az ifjú természetbúvár-, a sport-, a timuri munka szemléi; pályázatok, kiállítások, olimpiák stb. Mindezek a versenyfajták buzdítólag hatnak az úttörők munkájára, összekovácsolják és megszilárdítják az úttörő kollektívákat, az úttörőmunka alapelvei megvalósításának hatékony eszközeivé válnak.

A verseny különböző formáinak meghonosítása az úttörőszervezetben nagyon hasznos a kommunista nevelés szempontjából, de csak abban az esetben, ha helyesen, a megfelelő pedagógiai követelmények és a konkrét feltételek figyelembevételével szervezik meg. Ezzel azonban egyések nem mindig számolnak. Gyakran előfordul, hogy jelentős hibákat követnek el és a verseny formális jellegűvé válik. Számos esetben túl sok kötelezettséget vállalnak s ezeknek teljesítését hosszú időre tervezik. Az úttörőraj, csapat sokrétű munkáját kizárólag a verseny keretében akarják elvégezni. Helyes-e ez így? Természetesen nem. Mindenekelőtt a legfontosabb munkafajtákban indokolt a verseny, és a kötelezettségeket rövid időre kell vállalni vagy szakaszonként teljesíteni. A verseny akkor válik a kommunista nevelés eszközévé, ha teljes mértékben betartják a legfontosabb lenini elveket: az eredmények nyilvánosságát, összehasonlíthatóságát, kézzelfoghatóságát, a kölcsönös elvtársi segítségnyújtást, a tömegjellegét, a munka minőségét, a feladatok iránti alkotó viszonyt.

Az úttörőrajoknak „Melyik a legjobb raj” jelszóval meghirdetett országos versenye nagy esemény volt a város úttörő szervezeteinek életében. Jelentősen fokozódott az úttörők érdeklődése saját rajuk tevékenysége iránt. Ivano-Frankovszk város úttörői az országos verseny kapcsán tartott városi szemlén a következő kötelezettségeket vállalták:

1. Lelkiismeretesen tanulnak.
2. Általános tankötelezettségi őrszemeket, füvesítés és közrendészeti járőröket küldenek az egyes úttörő-körzetekbe.
3. Anyagokat gyűjtenek a város párt- és Komszomolszervezetei történetét feldolgozó sarkok és múzeumok számára.
4. Barátságot kötnek a kommunista munkabrigádokkal, megtanulják tőlük, hogyan kell kommunista módon élni és dolgozni.
5. Minden raj sportoló közösség lesz.
6. Minden raj 2—2 tonna fémhulladékot é 0,5—0,5 tonna papírhulladékot gyűjt.
7. 30 fát ültetnek. Részt vesznek a T. Sevcsenko parkban létesítendő „Az SzKP 60. évfordulója” nevű városi úttörő fasor telepítésében.
8. Legalább 2 túristautat szerveznek szülőföldjük területén, minden raj bekapcsolódik az úttörők és tanulók IV. köztársasági expedíciójába.
9. Valamennyi úttörőraj a kisdobosok kollektív vezetője.
10. A csapatokban megalakítják a nemzetközi barátság, az ifjú úrhajósok, a művészet kedvelői stb. szakköreit és klubjait.
11. Minden egyes városi úttörőraj patronál egy falusi úttörőrajt.
12. Valamennyi úttörőraj rendszeresen készít falújságot.
13. Mindegyik raj egy másik iskola úttörőraját hívja ki versenyre.
14. Rendszeres játéktervet készítenek.
15. A raj több óvodát és bölcsődét patronál.

A „Melyik a legjobb raj?” országos úttörőraj-verseny szabályzata a következőképpen határozza meg a verseny célját, jelszavát és feladatait:

A verseny célja: el kell érni, hogy a raj az úttörő munka központjává váljék, életé legyen harcoss, vonzó és hasznos.

A verseny jelszava: „Lenin nevét hordjuk szívünkben. Párthoz való hűségünket tettekkel bizonyítjuk”.

A verseny feladata: a raj megtanul kommunista módon élni és dolgozni.

A város valamennyi raja bekapcsolódott a versenybe, meghatározták kötelezettségeiket, alaposan megismerkedtek a szülők versenyének szabály-

zatával a kérdéssel foglalkozó speciális szülői értekezleten, beneveztek a patronáló üzemek brigádjaival és műhelyeivel folytatott versenybe; így pl. a 8. sz. középiskola VII/a osztályának úttörőraja a „Sztaniszlavpribor” üzem Peszecsanszkij V. O. brigádjával versenyez, a VIII. osztály Znak O. M. brigádjával; a 3. sz. középiskola V/a osztályának raja Szmiszlov A. G. brigádjával, a IV/b osztály Fedorova N. P. brigádjával stb.

A csapatokban hagyományá vált, hogy az úttörők az üzem munkásainak beszámolnak feladataikról.

A 8. sz. nyolcosztályos iskola VII/a osztálya úttörőrajának versenyfeltételei igen jellemzőek, ezért közöljük őket:

1. Lelkiismeretesen tanulunk. Arra törekszünk, hogy a raj valamennyi úttörője 4-es és 5-ös érdemjegyeket szerezzen.

2. Tanulmányozzuk V. I. Lenin életét.

3. Összeállítunk egy albumot „Igazi kommunisták” címmel.

4. Létrehozuk a „Vörös Nyomolvasók” vezérkarát. A vörös nyomolvasók anyagot gyűjtene az SzKP történetéről.

5. Levelet írunk T. L. Kiszjeljov elvtársnak, a régi kommunistának, aki 1903 óta tagja az SzKP-nak.

6. Levelet írunk M. I. Naumovnak, a Szovjetunió Hősének, a Partizán Szövetség volt parancsnokának.

7. Megszilárdítjuk a barátságot a V. O. Paszecsanszkij kommunista munkabrigáddal.

8. Patronáljuk a 3. sz. óvodát.

9. Szorosabbra fűzzük a barátságot Lengyelország, Csehszlovákia, Bulgária, a Német Demokratikus Köztársaság és a Belorusz Köztársaság úttörőivel.

10. Rajtaütésszerű társadalmi ellenőrzést végzünk az úttörő körzetekben. A timuristák állandóan működnek. (Az úttörő-körzetek területén „közrendészeti járőröket” szervezünk.)

11. Három osztályt patronálunk.

12. Minden második úttörő sportember, osztályba sorolt versenyző.

13. A raj 2 és fél tonna fémhulladékot és 1 tonna papírhulladékot gyűjt.

14. Rendszeresen megjelentetjük „A hétéves terv szputnyikja” című faliújságot.

15. Egy-egy cserép virágot és 3—3 fát ültetünk.

16. Az osztálytermet tatarozás nélkül rendben tartjuk.

17. Minden úttörő hajlamának megfelelően vesz részt egy szakkörben.

18. Patronáljuk a krikovecki nyolcosztályos iskola VII. osztályának raját.

19. Társadalmi munkában „Maljatko” klubot létesítünk.

A verseny tehát minden rajban növeli az úttörők társadalmi aktivitását, kibontakozik a hasznos úttörőfeladatokért folytatott harc.

Az úttörőmunka legfontosabb elveinek megvalósításában jelentős szerepet játszanak a pedagógiai szempontokat figyelembe vevő játékok. A játékok elősegítik az úttörők testi, szellemi és erkölcsi fejlődését. A játékok során kifejlődik a megfigyelőképesség, a képzelőerő, a találékonyság, az önállóság, a szervezethez, a vállalkozó szellem és más hasznos tulajdonság. A különféle érdekes és hasznos mozgásos- és sportjátékok, az ismeretszerző és szórakoztató, továbbá a munkával kapcsolatos játékok az úttörőszervezet tevékenységének elválaszthatatlan részei. Főként ilyen módon valósulnak meg az úttörőmunka elvei.

Az Úttörőszervezetnek és az iskolának közös céljai vannak. Ezeket azonban az Úttörőszervezet sajátos módon valósítja meg; különleges szerepet tölt be az ifjú nemzedék kommunista nevelésének rendszerében. Igaza volt N. K. KRUP-SZKAJÁNAK, amikor azt állította, hogy az Úttörőszervezet a serdülők és kisiskolások kollektívájának legjobb, legmagasabbrendű formája, és ez felel meg legjobban életkori sajátosságaiknak.

A szovjet pedagógusoknak is elsődrendű érdeke az úttörőmunka jó megszervezése. A pedagógus, különösen az osztályfőnök nagyon is tisztában van azzal, hogy csak akkor tömörítheti az osztály tanulóit baráti, munkaképes

kollektívába, fejlesztheti ki a gyermekek aktivitását és tudásvágyát, oldhatja meg sikeresen a kommunista nevelés feladatait, ha szilárdan támaszkodik az úttörőszervezetre, mint a gyermekek kommunista tömegszervezetére, amely a Szovjetunió tanulóit egyesíti soraiban. Minél jobban összekovácsolódik az úttörő-kollektíva, minél tartalmasabb és vonzóbb a munka az úttörőrajban, minél aktívabbak és öntevékenyebbek az úttörők, annál jobb az osztályban a tanulmányi előmenetel és a fegyelem. Ezért segítik a pedagógusok és az osztályfőnök az úttörővezetőt.

Sok pedagógus azonban még nem alkot helyes képet magának az úttörőmunka tartalmáról és sajátosságairól. Az iskola vezetőinek és az úttörővezetőnek alaposan meg kell ismertetniük a pedagógusokkal az úttörőszervezet munkájának legfontosabb elveit és sajátosságait. A pedagógusok csak úgy tudnak jól beleilleszkedni az úttörőrajok életébe. A tapasztalt úttörővezetők és pedagógusok minden eszközzel igyekeznek biztosítani az úttörőknek azt a lehetőséget, hogy önállóan, kezdeményezően dolgozzanak, maguk határozzák meg és valósítják meg feladataikat. Az ilyen pedagógusok és úttörővezetők sohasem végzik el az úttörők helyett a munkát, ugyanakkor azonban nem engednek „szabad folyást” a dolgoknak. Mindig gondoljunk arra, hogy a helytelen irányítás a nevelésben arra vezethet és gyakran arra is vezet, hogy a gyermekek tevékenysége nemkívánatos formákat ölt, rossz irányt vesz.

Az úttörők körében sok szép eszme fogamzik meg felülről jövő utasítások nélkül is. Ezeket mindig örömmel kell fogadniuk az úttörővezetőknek és a pedagógusoknak. Tapintatosan és figyelmesen kezeljék az úttörők kezdeményező készségének és aktivitásának megnyilvánulásait, hallgassák meg véleményüket, tereljék helyes mederbe a gyermekek álmait és fantáziáját, támogassanak minden új és értékes kezdeményezést, lelkesítsenek ezekkel más gyermekeket is s tegyenek minden hasznos és jó ötletet az úttörő kollektíva közkincsévé. A tapasztalt úttörővezetők és pedagógusok hozzászoktatják az úttörőket a tervbe vett feladatok önálló megvalósításához. Először megkérdezik mindig az úttörőket: „Ti hogyan gondoljátok?” „Ti mit tennétek?”, s csak ezután adják meg tapintatosan a szükséges tanácsokat, velük együtt keresik meg a kérdés legjobb megoldását.

A pedagógusoktól és az úttörővezetőktől éppen azt követeljük meg, hogy szeressék és bécsüljék a gyermekeket, bízzanak bennük, hagyjanak fel a gyámokodással, szüntessék meg az úttörők feletti dadáskodást.

Nem minden rajban van ez így. Számos olyan esetről tudunk, hogy a csapattanácsok nem tarthatnak gyűlést az iskolaigazgató vagy helyettese távollétében, vagy az úttörők senkit sem ajánlhatnak a Kömszomolba a pedagógus hozzájárulása nélkül, s még olyan kérdéseket sem dönthetnek el, mint a gyermekek felvétele az Úttörőszervezetbe. Egyes csapatokban az osztályfőnök utasítására kizárnak tanulókat az úttörőszervezetből. Még olyan esetek is előfordulnak, hogy az osztályfőnök elveszi a nyakkendőt az úttörőtől, ő maga egészíti ki az órsóket a tanulmányi előmenetel alapján, saját belátása szerint állapítja meg a gyűlések tematikáját, dönti el az úttörő előléptetését a következő fokozatba, nevezi ki az úttörő-aktívát.

A Kömszomol fontos és országos jelentőségű feladatokkal bízza meg az úttörőket, egyes iskolákban viszont még arra sem tartják őket méltónak, hogy megvitassák társaik magatartását és önállóan hozzanak döntést.

Az ilyen és ehhez hasonló jelenségek még akkor sem engedhetők meg, ha azok nem tömegesen fordulnak elő, hiszen hibás voltak egészen nyilvánvaló.

Az úttörőknek legyenek idősebb barátaik, akik segítik őket munkájukban. Kétségtelen, hogy a felnőttek, különösen a pedagógusok támogatása annál értékesebb, minél alaposabban megismerik az úttörőszervezet munkájának sajátosságait, s minél jobban előmozdítják az úttörők önállóságának és öntevékenységének fejlődését. Az önállóságra serkentés, és a felnőttek felesleges gyámkodásának megszüntetése gyökeresen megváltoztatja a gyermekek viszonyát úttörő feladataikhoz, felélenkíti az egész úttörő munkát. Éppen az osztályfőnököknek kell e tekintetben példát mutatniuk. A nevelő nemcsak azzal hat növendékeire — mondta M. I. KALINYIN —, hogy bizonyos tanácsokkal, útbaigazításokkal látja el őket, hanem magatartásával, életmódjával, a jelenségek megítélésével is.

A szovjet társadalom gyermekeinek kollektív nevelője, tanítómestere. Ennek felbecsülhetetlen jelentősége van a kommunizmus jövőjének építőinek az életre való felkészítése szempontjából. A mindennapi gondoskodás az ifjú nemzedékről a szovjet emberek új kommunista erkölcsének kifejezésre jutása. Nem véletlen, hogy a kommunista erkölcs harcosainak első soraiban menetelő kommunista munkabrigádok és élmunkások szent kötelességüknek tartják, hogy szabad idejüket az úttörőknek áldozzák, hogy átadják nekik ismereteiket és jártasságukat. Ők az úttörőrajok kollektív úttörővezetői. A kommunista munkabrigádok kötelességei közé tartozik, hogy részt vegyenek a gyermekek nevelésében. S azt tapasztaljuk, hogy a kollektívák számai már az úttörők tanítómestereivé és nevelőivé váltak.

Ez év februárjában Moszkvában össz-szövetségi értekezletet tartottak az úttörőmozgalom kérdéseiről. Az úttörőmunka problémáit pedagógusok, tudósok, munkások és kolhozparasztok vitatták meg. Az értekezlet résztvevői felszólalásaikban hangsúlyozták, hogy az Úttörőszervezetnek az iskolával együtt az úttörőket és a tanulókat a Kommunista Párt meggyőződéses harcosaivá kell nevelnie, meg kell szeretetnie velük a munkát és a tudást, elő kell segítenie az ifjú nemzedék kommunista tudatának és erkölcsének kialakulását. Sok szó esett az értekezleten az úttörőcsapat iskolán kívüli tevékenységéről, minthogy az utóbbi években észrevehetően megélenkült az úttörők tevékenysége az iskola falain kívül. A magyar pedagógusok alkotó szellemben használják fel a szovjet úttörőmozgalom új törekvéseit, s ez lehetővé teszi, hogy nagymértékben megjavítsák a serdülők képzését és nevelését.

Kiszámították, hogy a tanuló idejének majdnem kétharmad részét iskolán kívül tölti, s csak mintegy 40%-át az iskolában. Éppen ezért nagyon fontos, hogy pedagógiai tevékenységünk a serdülő iskolán kívüli idejére is kiterjedjen.

A tanuló személyiségének kialakulása életének és tevékenységének legváltozatosabb területein megy végbe, miközben különféle tényezők hatnak tudatára. Közülük sok ellentétbe kerülhet az iskola hatásával, ha hiányzik a céltudatos nevelőmunka. Ennek következtében negatív tulajdonságok alakulhatnak ki a tanulóban, amelyeket a nevelők csak fáradságos munkával tudnak kiküszöbölni.

„A kommunizmus nemzedékét — hangsúlyozta N. SZ. HRUSCsov az SzKP XXII. kongresszusán tartott beszámolójában — gyermekkortól kell formálni, ifjú korában kell őrizni és megedzeni, ügyelni kell arra, hogy ne legyenek nálunk erkölcsi rokkantak, — a helytelen nevelés és a rossz példa áldozatai”. (Az SzKP XXII. kongresszusa, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1962. 239. lap.)

A fiatal nemzedék nevelése nem azt jelenti, hogy kizárólag az iskolában éri pedagógiai ráhatás a gyermeket, hanem otthon, tanulás közben, szabad időben,

az utcán és nyilvános helyeken is. Ezzel összefüggésben növekszik az úttörőmozgalom szervező és nevelő szerepe, amely most már nem korlátozódik csupán az iskolára, hanem olyan erőként lép fel, amely hasznos és érdekes feladatokkal köti le az úttörőket, különösen tanításon kívüli időben.

Ha helyesen és hozzáértően szervezzük meg az iskolán kívüli úttörőmunkát, akkor lehetővé tesszük, hogy az ifjú leninisták a kommunista építés részeseseinek tekintsék magukat. Az iskola falain kívül végzett úttörő munka révén biztosíthatjuk a nevelési folyamat állandóságát, és széles körben bevonhatjuk a nevelésbe a termelő kollektívákat, a szülőket és a társadalmat is.

Moszkva, Leningrád, Kosztroma úttörőcsapatainak munkatapasztalata is bizonyítja, hogy fel kell használnunk minden nevelési lehetőséget, amely az úttörőcsapat és az üzemek, illetve kolhozok, a termelés kiváló dolgozói és a kommunista munka élmunkásai közti kapcsolatban, valamint az iskolán kívüli társadalmi munkában rejlik.

„Az úttörőraj — írta N. K. KRUPSZKAJA — az iskolán kívül is tevékenykedik, s talán éppen ez a legfontosabb munkája. Az úttörőmozgalomnak az a feladata, hogy minden gyermeket szervezeten foglalkoztasson szabad idejében”. (N. K. KRUPSZKAJA: Pedagógiai művei, 5. kötet, az OSzFSzK Neveléstudományi Akadémiájának kiadása 1959. 272. lap, oroszul.)

Az úttörőmozgalom történetében számos érdekes formáját ismerjük az iskolán kívüli munkának, amelyeket ma is sikeresen alkalmazhatunk. Ukrajnában a 30—40-es években először létesítettek úttörő őrsemeket a házakban, az utcákon, úttörőrajokat és őröket a gyermekek lakóhelye szerint, otthonokat és tábortokat a kolhozparasztok gyermekei számára, gyermek-klubokat, játszótereket. A Nagy Honvédő Háború éveiben a timuri mozgalom keretei között bontakozott ki a lakóhely szerinti úttörők tevékenysége. E mozgalmat az jellemezte, hogy túllépte országunk határait. A Magyar Népköztársaságban, Csehszlovákiában, Bulgáriában, Lengyelországban, a Német Demokratikus Köztársaságban a timurista úttörők jelentős társadalmi munkát végeznek. Sajnos, a timuri munkában több tipikus hibát észlelhetünk, amelyek gátolják az úttörők kezdeményezőkézségét és önállóságát. Sok esetben megfigyelhetjük, hogy szembeállítják a timuri csapatot az úttörőrajjal; külön esküszöveget; szabályokat, igazolványokat, tankönyveket vezetnek be, korlátozzák a felvételeket a timuri csapatba. A felnőttek feleslegesen gyámkodnak a timuristák felett. Mindez bizonyos mértékben gyengíti a timuri mozgalmat, s következésképpen korlátozza az úttörő mozgalom nevelő lehetőségeit is.

Az új viszonyok között természetesen szükség van a gyermekekkel való foglalkozás új formáira és módszereire. Ezeknek az új formáknak és módszereknek a keresése során fel kell használnunk a V. I. Lenin Úttörőszervezet több mint 40 éves munkatapasztalatait.

A legutóbbi időkig az úttörőmunkát az iskolában végezték. Erre bizonyos hatást gyakorolt a személyi kultusz, amely korlátok közé szorította a társadalom részvételét a gyermekek alkotó szellemű nevelésében.

A kommunizmus felépítésének időszakában az ifjú úttörő nem maradhat ki a szovjet nép nagy és felelősségteljes feladatainak megvalósításából. Az úttörők számára már szűknek bizonyultak az iskola keretei, az iskolai feladatok; ők hasznos gyakorlati munkát akarnak végezni. Tehát maga az élet hozta létre az iskola környékére kiterjedő „úttörő-körzeteket”. Kosztroma város úttörőcsapatainak munkatapasztalatai alapján határozták meg az úttörők társadalmi tevékenységének legfontosabb fajtáit ezekben a körzetekben: gondoskodás

a felügyelet nélkül maradt gyermekekről, a szabadidő és a gyermekek nyári szünidejének megszervezése lakóhely szerinti, foglalkozás az óvodásokkal, a természetvédelem („füvesítési járőrök”), a társadalmi rend védelme. Az úttörőkörzetek területén létesített őrsemek, járőrök, úttörő törzskarok, klubok és a gyermekek részére kijelölt szobák érdekes, gyakorlati feladatok révén egyesítik az úttörő kollektívákat.

Nagy távlatokat sejtetnek Moszkva, Leningrád, Kijev, Csebokszar városok úttörőcsapatai, amelyek megszilárdították kapcsolataikat az üzemek és az építkezések termelő kollektívaival. Így például Csebokszar város 22. sz. iskolájának úttörőcsapata már néhány éve tart kapcsolatot a Munka Vörös Zászlórendjével kitüntetett Villamoskészülékek Gyáranak dolgozóival. Az úttörők rendszeresen meglátogatják az üzem műhelyeit, itt tartják gyűléseiket, találkoznak a munka veteránjaival és a termelés kiváló dolgozóival. Az úttörőőrök és rajok a munkásokkal közös túrákat rendeznek, együtt nézik és beszélnek meg a filmeket, készítik az üzemi és az iskolai újságot, gyűjtik a fémhulladékot és takarítanak a gyár területén. Az úttörők („a vörös nyomolvasók”) már második éve tanulmányozzák az üzem történetét, munkahagyományait és az üzemi Komszomolszervezet múltját. Az üzem munkásaival közösen vállalt feladatok formálják az új embert, a kommunizmus építőjét. Az úttörők nem akarnak elmaradni a kommunista munkakollektívától, s ezért „A hétéves terv szputnyikjai” címért harcolnak. A tapasztalatok szerint a munkáskollektívával szoros barátságban és közösen vállalt munka fokozza az úttörők társadalmi aktivitását. Az állandó érintkezés a munkásokkal jelentős mértékben meggyorsítja az úttörők társadalmi tudatának kialakulását, fejleszti az önellenőrzés készségét saját és társaik cselekedeteivel szemben, közösségi szellemre, elvtársi magatartásra, a hibák iránti engesztelhetlenségre neveli őket. Az üzem kommunista munkabrigádjai a kollektív nevelők szerepét töltik be. Jelszavuk: „Kommunista módon élni, tanulni és dolgozni” az úttörőrajok magatartásának normájává válik. A kommunista munkakollektívával folytatott verseny fejleszti ki az úttörőkben az üzem kiváló munkásaira jellemző erkölcsi tulajdonságokat. Az üzem élmunkásainak az úttörőmunkába való fokozottabb bevonása érdekében megbeszéléseket és szemináriumokat szerveznek, létrehozzák a termelésben dolgozó úttörővezetők klubját, az úttörőmozgalmat ismertető egyetemeket. Mindez megjavítja az üzemi dolgozók pedagógiai képését.

Sok úttörőcsapat munkatapasztalatai arról győznek meg bennünket, hogy az úttörők nevelésébe vonjuk be az üzemek, a kolhozok, az intézmények Komszomolszervezeteit. Csebokszar városi Villamoskészülékek Gyáranak Komszomolszervezete patronálja a házkészítési igazgatóságokat, az úttörő klubokat, őrsemeket. Az üzemi komszomolisták soraiból úttörővezetőket, szakkör- és sportszakosztály vezetőket jelöltek ki, a „nehezen nevelhető” serdülőkhöz kiváló komszomolistákat osztottak be.

Bár az úttörők az iskola falain kívül is tevékenykednek, ez nem ok arra, hogy csökkentjük a csapattanács követelményeit az iskolai úttörőfeladatokkal, a tanulással szemben. Amikor az úttörők tevékenységi körét lakóhelyük szerinti társadalmi feladatokkal, illetve a termelési kollektívával közösen végzett munkákkal bővítjük, akkor egyúttal bekapcsoljuk a serdülőket népünk alkotó tevékenységébe, erkölcsi cselekedetekre készítjük őket. A szülő, az üzemi dolgozó és a társadalom részvétele az úttörőmunkában kiterjeszti a felnőttek nevelő hatókörét és segít az iskolának abban, hogy a kommunizmus eszméinek szellemében formálja az ifjú nemzedéket.

Az iskolán kívüli úttörőmunka még igen nagy lehetőségeket rejt magában. Először is a városok és települések építésének terveiben szerepel a gyermekek játékát és pihenését szolgáló komplexumok létesítése az iskola körzetében. A munkaidő csökkentése a közeljövőben jelentős időt szabadít fel arra, hogy a munkások, kolhozparasztok és alkalmazottak milliói részt vehessenek a gyermekek nevelésében. A nevelés egyre inkább országos ügygé válik. Már napjainkban is olyan önálló szervezeteket létesítenek, mint a lakó- és körzeti bizottságok, szülői munkaközösségek a házkézelőségeken, az iskolát segítő tanácsok az üzemekben, az ifjúság barátainak tanácsai stb. A lakóhely szerint alakított Komszomolszervezetek tapasztalatai sokat ígérnek a jövőre nézve (Moszkvában). Ilyen körülmények között a legjobb lehetőségek nyílnak arra, hogy bevonjuk a komszomolistákat a serdülők nevelésébe, a lakóhely szerint jelöljünk ki úttörővezetőket, szakkör- és szakosztály felelősöket.

A társadalmi önkormányzatra való áttérés a tanulók közösségi aktivitásának, a társadalmi élet és a társadalmi feladatok iránti mélyreható érdeklődésének kifejlesztését, szervezői készségeik és jártasságaik kialakítását követeli meg az iskolától, a Komszomol- és úttörőszervezetektől. Ezzel a feladattal csak akkor birkózhatunk meg, ha az úttörőszervezet nem korlátozza tevékenységét az iskolára, hanem túllépi az iskola falait és az „úttörő-körzet”-ben is vállal feladatokat.

Ilyen körülmények között az úttörők iskolán kívüli munkájának tartalma megváltozik, különösen most, amikor minden úttörőraj harcol a „Legjobb raj” címért. A „Legjobb raj” nevet az a raj nyeri el, amely a jó tanulmányi eredményeken kívül hasznos társadalmi munkát is végez. Az úttörők éppen azáltal szerzik meg az ország társadalmi életében való részvételhez szükséges tapasztalatokat, ha társadalmi feladatokat is ellátnak.

Fordította ILLÉS LAJOSNÉ

Е. А. Гришин и С. С. Флякс :

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПИОНЕРСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ИМ.
В. И. ЛЕНИНА

Два советских автора анализируют цели и формы деятельности пионерской организации им. Ленина. Согласно их мнению и на основе полученного опыта пионерская организация может хорошо выполнить свои задачи при обеспечении тесной связи воспитания и жизни; реализации общественных и политических целей, самостоятельности детей, а также проведением в жизнь принципов романтики, самовоспитания и самоконтроля. Авторы неоднократно ссылаются на указания В. И. Ленина, Н. К. Крупской и Н. С. Хрущева; на многочисленных примерах, демонстрируют результаты удачно организованной пионерской работы, как в школе, так и вне ее.

E. A. Grisin and Sz. Sz. Fljaksz :

PEDAGOGIC BASES OF THE V. I. LENIN PIONEER ORGANIZATION

The two Soviet authors analyze the object and activity forms of the pioneer organization named after Lenin. According to their opinions and experiences the pioneer organization can well fulfil its task only if the close connection of education and life, the social and political aims, the children's spontaneous activity, the principles of the romantic attitude, self-education and self-control come into full display in it. They present the results of the well-guided pioneer work according to N. Sz. Khrushchov's directions and at a number of examples both within and without school.